

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **nezl. D. S.**, zastoupena matkou: M. S., právně zastoupena JUDr. Evou Poláčkovou, advokátkou se sídlem Brno, Starobrněnská 13, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2005, č. j. 55 Az 1/2004 - 26,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna advokátky JUDr. Evy Poláčkové **se u r č u j e** částkou 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se nezletilá žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 15. 12. 2003, č. j. OAM-5956/VL-01-ZA07-2003. Tímto rozhodnutím jí nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu) a bylo vysloveno, že se na ni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Rozsudek krajského soudu vycházel ze skutečnosti, že žalobkyně nenaplnila žádnou ze zákonných podmínek pro udělení azylu a že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného skutečného stavu věci a bylo přesvědčivě odůvodněno.

Stěžovatelka proti tomu v kasační stížnosti výslovně uvádí, že uplatňuje důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Domnívá se totiž, že žalovaný porušil § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a rovněž § 12, § 14 a § 91 zákona o azylu. Krajský soud pak pochybil, když rozhodnutí žalovaného nezrušil a rovněž když se důsledně nezabýval namítanou nesprávností a nepřesvědčivostí rozhodnutí žalovaného. Stěžovatelka má za to, že došlo k porušení zásad spravedlivého procesu, neboť správní orgán nepostupoval při posuzování její žádosti zodpovědně a svědomitě, zejména v souvislosti s neudělením tzv. humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Stěžovatelka se domnívá, že splňuje podmínky pro udělení humanitárního azyl, neboť její případ lze považovat za „případ hodný zvláštního zřetele“. Žalovaný neudělení azylu z humanitárního důvodu přesvědčivě neodůvodnil. Stěžovatelce je známo, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok, má však za to, že pokud je součástí správního rozhodnutí výrok o neudělení azylu z humanitárního důvodu, měl by tento výrok být řádně odůvodněn. To se v daném případě však nestalo. K tomu poukazuje na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. 52 Az 46/2003 a cituje z něho část, týkající se možnosti soudního přezkumu té části rozhodnutí žalovaného, která se týká neudělení humanitárního azylu. Krajský soud v Hradci Králové v tomto rozsudku dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného, kterým nebyl v daném případě žadatelce udělen humanitární azyl a toto neudělení bylo odůvodněno toliko větou, „že v případě žadatelky po posouzení její osobní situace a poměrů v zemi její státní příslušnosti humanitární azyl neuděluje“, není dostatečně odůvodněno. Stěžovatelka rovněž poukazuje na rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 23. 9. 2003, sp. zn. 36 Az 417/2003, v němž soud zrušil rozhodnutí žalovaného s ohledem na absenci hodnocení provedených důkazů ve vztahu k neudělení humanitárního azylu. V doplnění kasační stížnosti stěžovatelka vyslovila svůj nesouhlas se způsobem, jakým krajský soud posoudil a vyložil hranice správního uvážení v případě neudělení humanitárního azylu. Stěžovatelka má za to, že žalovaný měl zkoumat, zda nebyly naplněny podmínky pro udělení humanitárního azylu a odborně, konkrétně a individuálně posoudit stěžovatelčin případ. Žalovaný tak neučinil a naopak žádost stěžovatelky posuzoval jen jako doplněk k žádosti její matky. Stěžovatelka rovněž zdůrazňuje, že se narodila na území České republiky a k Ukrajině tak nemá žádné vazby. I z tohoto důvodu měla být možnost udělení humanitárního azylu podrobně zkoumána. Vzhledem k uvedenému stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, a současně žádá o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření k podané kasační stížnosti uvedl, že považuje napadený rozsudek krajského soudu i svoje rozhodnutí za vydaná v souladu se zákonem a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozhodnutí krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační

stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatelka výslovně uvádí, že uplatňuje důvody kasační stížnosti uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Její konkrétní námitky však zahrnují i důvod uvedený pod písm. d) citovaného ustanovení, neboť stěžovatelka vytýká krajskému soudu, že se „nedůsledně zabýval namítanou nesprávností a nepřesvědčivostí rozhodnutí žalovaného“, a namítá tak vady řízení před krajským soudem. Dále brojí proti postupu žalovaného při zjišťování stavu věci a odůvodnění správního rozhodnutí v části, kterou jí nebyl udělen humanitární azyl, považuje za nepřesvědčivé; namítá tedy důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (vady řízení před správním orgánem). V neposlední řadě se pak domnívá, že splňuje důvody pro udělení humanitárního azylu a uplatňuje důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení).

K tomu ze správního a soudního spisu vyplynulo, že stěžovatelka prostřednictvím svojí matky podala dne 20. 11. 2003 žádost o udělení azylu z důvodu sloučení rodiny. Při pohovoru k důvodům žádosti stěžovatelčina matka uvedla, že je žadatelkou o azyl v České republice a nezletilá stěžovatelka se sama nemůže na Ukrajinu vrátit. Kdyby se vrátila, měla by potíže, neboť matka stěžovatelky nemá na Ukrajině kde bydlet, nesežene tam zaměstnání a neměly by tak za co žít. Žalovaný rozhodnutím ze dne 15. 12. 2003 stěžovatelce azyl neudělil, a to podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu, a rovněž vyslovil, že se na ni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Dospěl totiž k závěru, že stěžovatelčina žádost je účelová a jejím cílem je legalizace pobytu. Nejvyššímu správnímu soudu je z úřední činnosti známo, že matka stěžovatelky požádala o azyl z důvodu legalizace svého pobytu, neboť v České republice žije nepřetržitě již od roku 1999, z toho poslední dva roky zde žije nelegálně. Azyl jí nebyl udělen a rovněž žaloba proti rozhodnutí žalovaného byla zamítnuta. Kasační stížnost, kterou stěžovatelčina matka podala, je zdejší soudem vyřizována spolu s kasační stížností nezletilé stěžovatelky.

Stěžovatelka předně namítá, že krajský soud pochybil, když se nedůsledně zabýval namítanou nesprávností a nepřesvědčivostí rozhodnutí žalovaného, zejména pokud šlo o neudělení azylu z humanitárního důvodu. Nejvyšší správní soud s touto námitkou však nemůže souhlasit. Krajský soud je v řízení o žalobě zásadně vázán uplatněnými žalobními body (§ 75 odst. 2 s. ř. s.); to znamená, že rozhodnutí žalovaného může přezkoumat jen v mezích řádně uplatněných žalobních bodů. V daném případě se krajský soud podrobně zabýval všemi námitkami v žalobě uplatněnými, a to i námitkou, která se týkala nepřesvědčivosti rozhodnutí v části týkající se neudělení azylu z humanitárních důvodů. V rozsudku k ní totiž uvedl, že ji neshledal důvodnou, neboť žalovaný se možností udělení humanitárního azylu zabýval a vedl o ní řádný proces. Rovněž poukázal na nenárokový charakter humanitárního azylu a na omezený soudní přezkum. Přezkum učiněný krajským soudem tak byl zcela dostačující a důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. neobstojí.

Pokud jde o řízení před správním orgánem, je povinností správního orgánu respektovat základní pravidla řízení, vyplývající z § 3 správního řádu vyjadřující v obecné formě hlavní

zásady správního řízení, rozvedené a konkretizované v dalších zákonných ustanoveních. V řízení o azylu je rozhodující pro posouzení naplnění zákonných podmínek, ale i pro rozsah dokazování, uvedení důvodů žadatelem v žádosti, při pohovoru, nebo v jiných podáních učiněných do vydání rozhodnutí. Je to žadatel, který se domáhá udělení azylu, který tvrdí určité skutečnosti, na jejichž základě by mu mělo být vyhověno. Správní orgán není povinen seznamovat žadatele o azyl s důvody, pro které by mohlo být jeho žádosti vyhověno. Ze správního spisu jednoznačně vyplynulo, že žalovaný zjistil přesně a úplně skutečný stav věci, když zjistil, že nezletilá stěžovatelka žádá o azyl ze shodných důvodů jako její matka, tj. z důvodu legalizace pobytu a částečně i z důvodů ekonomických. Rovněž si opatřil potřebné podklady pro rozhodnutí. Rozhodnutí žalovaného je tak vydáno v souladu se zákony.

Stěžovatelka dále namítá, že žalovaný nedostatečným způsobem odůvodnil neudělení humanitárního azylu. Nejvyšší správní soud ani s touto námitkou nemůže souhlasit. Je sice pravda, že žalovaný neudělení humanitárního azylu obsáhle neodůvodnil (uvedl toliko, že „v případě žadatelky po posouzení její osobní situace a poměrů v zemi její státní příslušnosti humanitární azyl neuděluje“), avšak v daném případě se jednalo o odůvodnění zcela postačující. Nelze tedy přisvědčit stěžovateli v tom, že by žalovaný naplnění podmínek pro udělení humanitárního azylu nezkoumal a jeho neudělení neodůvodnil. Poměrná strohost odůvodnění rozhodnutí žalovaného v části týkající se neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu, je totiž způsobena skutečností, že stěžovatelka o udělení azylu z tohoto důvodu vůbec nežádala a ani žádný důvod hodný zvláštního zřetele neuvedla. Naopak, jako důvod pro udělení azylu její matka uvedla legalizaci pobytu v České republice a ekonomické důvody. Jak již je uvedeno výše, je to žadatel, který se domáhá udělení azylu, který tvrdí určité skutečnosti. Tato jeho činnost nemůže být nahrazena žádným postupem správního orgánu. V daném případě stěžovatelka žádné důvody pro možné udělení humanitárního azylu neuvedla a žalovaný pak možnost udělení humanitárního azylu vážil jen z obecného hlediska, když vycházel z tvrzení o důvodech azylu. Jeho postup tak byl zcela v souladu se zákonem. Stěžovatelkou citovaná rozhodnutí krajských soudů nemohou na uvedeném závěru ničeho změnit, neboť se váží na konkrétní případy a nelze je bez dalšího zobecňovat. V určitém případě totiž může být stručné odůvodnění jednou větou zcela dostačující, zatímco v jiném (zejména tvrdil-li žadatel důvody, které by mohly být považovány za důvody hodné zvláštního zřetele) nikoliv. Nejvyšší správní soud tedy neshledal naplnění tvrzeného kasačního důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Stěžovatelka rovněž vyslovila domněnku, že důvody, které uvedla, jsou dostatečné pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. K tomu může Nejvyšší správní soud pouze zopakovat to, co již stěžovateli sdělil krajský soud. Udělení tzv. humanitárního azylu neboli azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu je věcí volné úvahy příslušného orgánu státní správy včetně úvahy o tom, zda jde o případ hodný zvláštního zřetele, protože na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. Žadatel o azyl tudíž neudělením azylu z humanitárního důvodu nemůže být zkrácen ve svých právech. Soudu tedy nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je věcí oprávnění správního orgánu, soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů, věcně jen v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené zákonem či zda se nedopustil libovůle. V daném případě žádné takové pochybení shledáno nebylo. Nejvyšší správní soud tak sdílí závěry ve věci přijaté žalovaným i krajským soudem a v řízení neshledal nezákonnost ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Vzhledem k tomu, že nebylo zjištěno naplnění žádného tvrzeného kasačního důvodu, Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

Stěžovatelce byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupcem advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Ustanovená advokátka požádala, aby jí byla přiznána odměna za tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, studium spisu a písemné podání soudu). Požaduje tak 3000 Kč a náhradu hotových výdajů v částce 225 Kč. V daném případě není sporu o tom, že advokátka, resp. její substitut, studoval spis, ani o tom, že podala doplnění kasační stížnosti. Žádným způsobem však nedoložila, že proběhla první porada s klientem, která je v rámci právního úkonu převzetí a příprava zastoupení předpokládána ustanovením § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb. Za situace, kdy je pobyt nezletilé stěžovatelky i její matky neznámý, má Nejvyšší správní soud oprávněné pochybnosti o tom, že tato porada mohla proběhnout. Vzhledem k tomu, je třeba za převzetí a přípravu zastupování považovat právě až studium spisu, které v daném případě nahrazuje první poradu s klientem. Nejvyšší správní soud proto určil odměnu advokátky částkou 2 x 1000 Kč za dva úkony právní služby – převzetí a příprava věci a písemné podání soudu týkající se věci samé a 2 x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b), d), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů, celkem 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. února 2006

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu